

20 AASTAT LAARI ESIMESEST VALITSUSEST

Laupäeval 20. oktoobril toimus Estonia kontserdisaalis „20 aasta Laari esimesest valitsusest”. Mart Laar, kes kevadel saadud insuldi tõttu on avalikuse eest eemal olnud, esines seal esimest korda avalikkuse ees.

Kakskümne aasta taguseid aega meenutasid konverentsil Urmas Reinsalu, Marju Lauristin, Ardo Hansson, Mart Nutt, Indrek Tarand, Lagle Parek, Siim Kallas, Paul-Eerik Rummo, Aino Lepik von Wirén ja teisi.

Konverentsil näidati videomeenutusi Eesti Kongressist ja tankide saabumisest 20. augustil Tallinnasse, samuti tühje poelette 1992. aasta jaanuaris, kui ei jätkunud isegi piima ja leiba. Saia kaubandusvõrku enam

ei toodud ja leiva ostmiseks kehtestati talongid - 120 g päevas igale tallinlasele.

Konverentsi avas IRL-i esimees Urmas Reinsalu, Eesti Kongressi liige ja peaminister Mart Laari nõunik olnud Tiit Pruuli rääkis teemal „Uskumatu hea algus”.

Mart Laari esimene valitsus oli võimul pisut üle kahe aasta 1992. aasta 21. oktoobrist kuni 1994. aasta 8. novembrini. 32-aastaselt valitsusjuhiks saanud Laar oli toona Euroopa noorim peaminister.

Mart Laar ise märkis konverentsi lõppsõnas, et olla noorim peaminister polnud veel kõige hullem, aga „kui sul ministrid on 26 ja 27 aasta vanad, siis see on veelgi hullem”.

ORGANISATSIOONIDE ÜMARLAUD

Foto: Ly Tuubel

13. oktoobril toimus suursaadik Aino Lepiku kutsel saatkonnas järjekorras teine Eesti organisatsioonide ümarlaud. Osa võtsid esindajad 13 organisatsioonist: Inglismaa Eestlaste Ühing, Londoni Eesti Selts, Eesti Gild Londonis, Eesti Kool Londonis, Eesti Maja Londonis, Leicesteri Eesti Maja, Nottinghami osakond, Šotimaa eestlased Glasgowst ja Aberdeenist, IES Tulevik, Eesti Abistamise Komitee, ajaleht Eesti Hääl, EELK kogudused Inglismaal ja EASi turismiesindaja. Vestlusega ühinesid suursaadik Aino Lepik, asejuht Karmen Laus, majandusdiplomaat Eva-Liisa Jaanus, kultuurinõunik Kristel Oitmaa ja pressidiplomaat Kadri-Mai Kaunissaare.

Nagu eelmiselgi aastal, möödus ümarlaud positiivses ja koostöövalmis meeleolus. Räägiti nii organisatsioonide üritustest ja plaanidest lähikuudel, näiteks jõulude ja vabariigi aastapäeva tähistamistest, toimunud olulisematest sündmustest kui ka kitsaskohtadest. Avasõnades tões Aino Lepik, et Ühendkuningriigi eestlaste aktiivsus ja koostöömeel teevad suurt rõõmu. Londonis on tänu uutele tugevatele organisatsioonidele nagu gild ja selts saanud hea alguse jõuluturu pidamise ja vabariigi aastapäeva aktuse taaskorraldamise traditsioonid, endiselt on

populaarne jaanipäev, kus sel aastal seltsi algatusel ning kutsel ja saatkonna kaitseatašee abiga osalesid ka Afganistanis haavata saanud ja Headley Courtis ravil viibivad sõdurid. Sõdureid ravivale Birminghami haiglale on rahalisi annetusi teinud ka Eesti Abistamise Komitee ja Bradfordi Eesti Kodu.

Regulaarseid üritusi teevad nii Bradfordi Eesti

Kodu, Leicesteri Eesti Maja, Nottinghami osakond kui Eesti Gild Londonis, Londoni Eesti Selts ja Eesti Abistamise Komitee. Inglismaa Eestlaste Ühing ja IES Tulevik korraldavad suviti lastelaagrit ja eestlaste rahvapidu, mis on järjest populaarsemad. Šotimaal tähistatakse ühiselt vabariigi aastapäeva, Lea Kreinin on aktiivne ka seminaride korraldamisel. Murelikumates toonides räägiti IEÜ ajalehe Eesti Hääl tulevikust, kus tellijaid jääb järjest vähemaks ja ajalehe väljaandmine võib muutuda küsitavaks. Siin andsid teised organisatsioonid lootust ühisel pingutusel ajalehte laiemalt tutvustada ning seeläbi tellimusi suurendada.

Pärastlõuna jätkus vastuvõtu vormis üleskerkinud teemasid arutades ning eestlanna Kaie Collinsi valmistatud roogi maitstes.

Saatkonnas toimuvat ümarlauda, mis annab kõigile Suurbritannia eestlaste organisatsioonidele võimaluse ja põhjuse kokkutulemiseks, hinnati endiselt kõrgelt ja saatkond plaanib üritusega ka järgmisel aastal jätkata.

Kadri-Mai Kaunissaare, Eesti saatkonna pressidiplomaat

LAULULAAGER TÕI KOKKU 75 LAULJAT

Euroopa Eestlaste Koori laululaager - 19. kuni 21. oktoober

Juba traditsiooniliseks saanud oktoobrikuu laululaager toimus taas kodus Annabergi lossis Bonni lähedal Saksamaal.

Reede õhtul kohale saabudes oli rõõm jälle tervitada vanu sõpru ja tuttavaid ning huvitav ka kohata uusi lauljaid koori ridades. Kokku oli tulnud erinevatest riikidest pea 75 lauljat. Selle koorilaagri esialgseks sihiks oli valmistada ette esinemiseks juba järgmisel päeval toimival EÜSLi (Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis) 60. aastapäeva pidustustel Kölnis. Euroopa Eestlaste Koor sai ju alguse EÜSLi projektkoorist ja võlgneb sellele tõttu EÜSL'ile väga palju. Koorivanem Mare Rahkema ja paljud kooriliikmed on EÜSLi kauaaegsed liikmed.

Dirigendi Kalev Lindaliga tehti proovi juba reede õhtul ja öösel ning laupäeva hommikust lõunani. Ning laupäeva pärastlõunal lahkus buss peopaika Kölni, kus kaunites eesti rahvariites lauljaid täitsid Kultuuripunkri, et teha veel proovi enne peo algust.

Koor esines peol kahes osas ja kava oli mitmekesine: 'Kaunistest lauludest' kuni 'Mesipuuni' välja. Laulud meenutasid kallist

kodumaad ja töid nii lauljatele kui ka publikule vargsi pisara silma.

Peale esinemist oli kooriliikmetel võimalus maitsta rikkalikku einelauda ning nautida rahvatantsurühma 'Kandali' esinemist kui ja 'Kukerpillide' muusikat elades sellele hoogsalt kaasa tantsupõrandal. Hilja õhtul saabus koor tagasi Annabergi lossi aga pidu ei olnud veel kaugelgi lõppenud. Vesteldi ja lauldi veel hilissööni ja isegi vara hommikuni Kalev Lindali klaverimängu saatel.

Vara pühapäeva hommikul olid aga kõik jälle kohal, et arutada koori tuleviku plaane. Kooril on ees tihe aasta – esialgu koorilaager Annabergis jaanuarikuus, veebruaris esinemine Stockholmi Estivalil, juuni alul 'Uma pido' Võrumaal, siis Seedriorul esinemine Kanadas ja viimati osalemine juuni lõpus San Fransisco ESTO/Lääneränniku päevadel.

Kohe peale arutlust tuli kiiresti asuda laulma, et hakata nende ürituste jaoks ette valmistama. Koor sai paari tunniga juba peaaegu selgeks 'Uma pido' popurii, mis koosneb enamasti eelmisel 'Uma pidol' esitatud lauludest kaunis 'võro keelen'.
Järgneb lk 5

SAKSAMAA EESTLASTE ÜHINGU VÄÄRIKAS AASTAPÄEV

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis tähistas 20. oktoobril Saksamaal Kölnis oma 60. sünnipäeva piduliku kontsert-aktusega ja sellele järgnenud meeleoluka peoõhtuga, kus olid parajates annustes kokku põimitud nii kõned ja tänusõnad, muusika ja tants kui ka laste kilked ja rõõm kaasmaalastega kohtumisest.

Kuldsetes sügisvärvides, ent suviselt soe Köln oli peokohta Kulturbunkrisse kohale meelitanud mitusada eestlast ja Eesti sõpra nii siit- kui ka sealtpoolt piiri, et meenutada EÜSLi tähtsust eestluse säilimisel Saksamaal ja kinnitada veendumust, et see väärrika ajaloo ühing on vajalik ka tänapäevases kiiresti muutuv maailmas.

EÜSLi 60. aastapäeva peo avasõnad ütles

Foto: Jaak Ojari

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop Andres Pöder, kes rõhutas kiriku ja ka väliseesti koguduste tähtsust Eesti riigi iseseisvumisel.

Veel enne seda, kui oma oskusi said näitama hakata Müncheni Eesti kooli ja Hamburgi Eesti kooli laululapsed, luges EÜSLi esimees Maie Kisis-Vainumäe ette tervitussõnad Kaja Taelilt, Eesti suursaadikult Saksamaa Liitvabariigis, Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu presidendilt Jaak Juhansoolt ja Rootsi

Eestlaste Liidult. Sõna sai ka Inglismaa Eestlaste Ühingu esimees Toomas Ojasoo, kes soovis EÜSLile pikka iga ja Maie Kisis-Vainumäele jõudu Eesti asja vedamisel Saksamaal.

Eesti koolide kasvandike etteaste valimine muusikalise osa avamiseks ei saanud olla juhuslik—midagi sobivamat eesti publiku seas selle õige meeleolu loomiseks oleks olnud võimatu leida. Tublide eesti laste laul ja tants oli ühtaegu armas-siiras, soe ja hardakstegev.

Ka Euroopa Eestlaste Koori esinemine kahes jaos mõjus võimsalt ja seda mitte ainult vokaalse, vaid ka visuaalse (kenad eesti rahvarõivad) ja sisulise poole pealt. Mitte ilmaaegu ei palunud koori dirigent Kalev Lindal anda lauljatel käega märku, kes mingist tema nimetatud riigist tuleb—see on tõesti peaaegu et uskumatu, kui suur jõud võib olla eestlaste tahtel kaasmaalastega koos ühise eesmärgi nimel vaeva näha.

Pärast pausi sai kuulata Karlsruhe Muusikaülikooli tudengite Kristjan Tamme ja Gleb Simaki kitarrimängu. Karlsruhe eestlaskonnale on nende pillide lummav kokkukõla juba tuttav, nüüd oli võimalus ka teistel seda nautida. Kõik palad olid Eestiga seotud ja kõigile tuntud Valgre viisid panid publiku kaasa ümisema ja nipsu lööma.

Eesti Vabariigi endine suursaadik Saksamaa Liitvabariigis Mart Laanemäe pidas seejärel kõne, andes edasi ka Eesti Vabariigi Välisministeeriumi sõnad Saksamaa eestlaskonnale. Välismaal tegutsevad tugevad organisatsioonid on Eesti jaoks olulised, kuna nad aitavad Eestit suuremana näidata, kui ta tegelikult on, sõnas ta. Laanemäe jagas EÜSLi 60aastase tegevuse kolme perioodi. Esimesel perioodil loodi EÜSL Saksamaale sattunud inimeste põhivajaduste täitmiseks. Teist perioodi iseloomustasid tegevused Eesti kultuuri ja keele säilitamise nimel. Praegu on EÜSL reaalne keskpunkt Saksamaa eestlaste tegevusele. Ta rõhutas, et Saksamaa eestlased on suutnud oma organisatsiooni hästi säilitada, ja see on olnud suure töö vilj.
Järgneb lk 5

Vabandame, et oktoobrikuu leht hilines tehniliste probleemide tõttu. Järgmine Eesti Hääl ilmub **15. detsembril**

Kaastööd, kuulutused ja jõulutervitused ning 2013 aasta tellimused palume hiljemalt, **5. detsembriks**

Eesti Hääle väljasaatjad ja abilisid: Asta Rank, Adelies Beermann, Leida Laumets, Ida Lemsalu, Arthur Sepp.
Korrektuur: Tiina Kõiv.

INTERVJUU - Kerli Altmart ja Rain Ritsik

Kohtasin hiljuti Eesti saatkonnas toredat eesti paari, kes on juba kaheksa aastat elanud põhja Šotimaal. Nad olid kohe lahkelt nõus jutustama enda elust ja olust Aberdeenis.

Palun jutustage meie lugejatele natukene teie lapsepõlvedest ja nooruseast Eestis. Rääkige meile natukene teie haridusest ja karjäärist enne kui saabusite Inglismaale. Millal te tulite Suurbritanniasse ja mis põhjusel?

Üks meist on Pärnu tüdruk ja teine Tallinna poiss. Mõlemad mereäärsetest linnadest. Lapsepõlv oli tavaline nõukogude lapsepõlve moodi. Mõlemad veetsime suvesid oma vanavanemate juures ja nendest aegadest on jäänud ka vastavad mälestused. Mõlemad oleme töölisklassi lapsed. Majanduslikult oli elu keeruline. Mitte midagi ei olnud ju kaubandusvõrgus saada. See tegi inimesed leidlikuks ja kogukonna kokkuhoidvaks. Midagi sellist, mis tänapäeva Eestis kahjuks kaduma kipub. :(

Kerli: Minu lapsepõlv jäi suuremas osas muutuste aega ja nõukogude ajast väga palju ei tea. Isegi laulvat revolutsiooni väga ei mäleta, kuigi Vabariigi taassünnil tankide tulekul hirmu mäletan. Saugas asus ka Vene sõjaväe lennuväli. Sauga alevik on vaid kilomeeter Pärnu piirist. Algklassides käisin Pärnu 2. Keskkoolis, gümnaasiumi lõpetasin 1996 Ülejäe Gümnaasiumis. Mingi korralik viieline õpilane ma just polnud, küll aga tundsin huvi eesti keele ja kultuuri vastu. Käisin koguni Vabariiklikul emakeele ja kirjanduse olümpiaadil ning mu uurimustöö „Vanemade keel“ kihnu murraku teemal sai teise koha ja pälvisin noorteaduri tiitli. Kuigi mul oli suur soov minna ülikooli eesti filoloogiat õppima, pöördus elu teisiti. Läksin raamatupidamiskursusele kutsekooli. Armusin ja sain oma esimese lapse. Minu emakeele tunnetuse ja masinpimekirja oskuse tõttu leidsin oma kodualevis Saugas töö sekretärina soliidses teedeehitusfirmas.

Rain: Mina olen kübe kauem käärinud veinide klassist. Sain kogu „vene aja“ paketi läbi teha. Sundkorras oktoobrilapseks, samal viisil pioneeriks. Hurjutada sain õpetajailt, et komnooreks astumist vältisin. Tegelikult ma ei olnud suur probleemide tekitaja, lihtsalt jonnipunn ja vingerdis. Sain kätte ka kahe aasta pikkuse „vene kroonu karistuse“. Tagasi koju saabusin koos verinoore perestroikaga. Seal peale on elutee olnud üks pidev uues keskkonnas kodunemine ja virr-varr. On kooperatiivset äri aetud, koolevatest nõukogude ettevõtetest järgmistesse tööle mindud, pisut karjääri tehtud ja oma ärigi lõpuks asutatud. Eestist lahkumise ajaks oli mitu aastat stabiilne elu omas nišis, kuni tuli huvitav pakkumine. Mind hämmastas tollal, kui pika aja võis võtta ühe töösuhte alustamine Šotimaal, et tööandja valikuotsusest äralennuni kulus kolm kuud. Eestis oli ju toona kõik noor, äkiline ja kiire. Samas, just selle aja sisse sattus meie tutvuse algus Kerliga. Kõik, mis me oleme siin riigis saavutanud, on kätte tulnud alguspunktist numbriga null. Lihtsalt paar kuud peale minu siia saabumist pakkis ka Kerli eluks olulise ja sukeldus tundmatusse.

Mis tööd te teete Šotimaal?

Kerli: Ikka raamatupidamine :) numbrid on universaalne keel. Töötan viiendat aastat *social enterprise* ettevõttes Transition Extreme Sports Ltd. Mu CVsse võiks panna ka kolm kuud karjääri kalatehases

liinitöölisena. Paar aastat olin kodune ema kahe väikese lapsega.

Rain: Eestis kasutatav sõna oleks tööstusautomaatik. Siin – nime poolest ühed elektrikud kõik. Kuigi oskused on kogu skaalal, juhtun ma vaid harvadel jõudehetkedel tavaelektriku tööd tegema. Aberdeeni on suurte naftafirmade tugipunkt. Nende teenindamine, kontrollsüsteemide ehitamine, kompleksed seadmerühmad, veaotsingud ja paranduste tegemine ongi minu igapäevatöö. Eelpool jäi nimetamata: õppisin elektroonikat. Aga et praeguse positsioonini jõuda, on tulnud palju tõestada, tõestada ja tõestada.

Kuidas tundub elu Šotimaal?

Kliima on siin Eestist kehvem, aga loodus mitmekesisem, mäed, meri. See kõik on ilus. Kaheksa aastat tagasi üllatas, kui vanamoodne siin kõik on. Elektrit tuleb poest osta, kaks eraldi kraani, internetipangast võis vaid unistada ja ID-kaarti ei tahetud isikut tõendavaks dokumendiks tunnistada. Ahju ehitamisest ning puumajadest ei teata vist ka mitte midagi. Nüüdseks siiski on arengut näha. Hetkel aga puhuvad siin omariikluse tuuled. Eks näis, mis aasta 2014 toob. Siis toimub referendum.

Šotimaa ja Eesti vahel on hea suhtlemine. Milliseid sarnasusi olete te leidnud šotlaste ja eestlaste vahel? Mis on erinev?

Sarnasuseks Eestiga võib nimetada rahvuslikku sisemist uhkust, kuigi eestlastega võrreldes on keskmine šotlane avatum ja temaga on kergem kontakti astuda. Parajad irvhambad on nad kah. Küll ei meeldi šotlastele mitte üks raas, kui keegi keelt vääratab ja inglaseks nimetab. Uhke rahvas.

Kuidas võrdleksite vana aasta õhtu (Hogmanay) tähistamist Šotimaal ja uue aasta vastuvõttu Eestis?

Aberdeenis on uusaasta õöl alati peatänava sillal Union Street’il ilutulestiku kese ja rahvas loendab suurelt panoraamkellalt kooris viimaseid minuteid. Üsna sarnane Eestiga, kus samuti inimesed kogunevad linnade ja asulate keskväljakutele, et ühiselt uus aasta vastu võtta. Erinevalt jõuludest on see ju seltskondlik püha.

Kui palju on eestlasti Aberdeenis ja ümbruskonnas?

Aberdeenis ja Aberdeenshires on üllatavalt palju eestlasi. Pea poolsada tudengit õpib kas Aberdeeni Ülikoolis või Robert Gordon Ülikoolis. Küllap on selle põhjuseks Šotimaa autonoomne hariduspoliitika, kus kõrgharidusel õppemaksu pole. See on teinud Šotimaa eesti tudengite jaoks väga atraktiivseks. Õppetase on hea ja siinne hariduspaber avab maailmas paljudele uksi. Muidugi on leidnud siinkandis paljud eestlased ka töövõimalusi. Mõnegi farmi omanikul on sidemeid Eestiga. Teame üht siinset šotlasest farmi omanikku, kel Eestiski oma põllumajandusettevõte. Eestlased on põline maarahvas ja tööjõuna kohalikele meeldivad.

Kui tihti te Eestis käite ja milline tunne on teil kui viibite taas kodumaal?

Kodu on kodu ja kodus on alati hea tunne. Eestis käime nii tihti, kui võimalik, kuid tahaks rohkem. Meie vanemad, sugulased, sõbrad on seal. Hiljuti ostsime kolm hektarit maad looduskaunis kohas unistusega sinna kord oma suvekodu teha, kus hea lapselapsi külla oodata ja neile looduse tundmist õpetada. Et nemad ei arvaks mustikat suhu pannes, et see on mürgine. Nagu paraku oleme siinsete laste hulgas avastanud, et loodusande ei tunta ja piima saab ju poest.

Teil on kaks last. Kas üritate neid üles kasvatada eesti vaimus? Mida tähendab teile eestlus?

Eestlus on meile väga oluline. Me püüame jätkuvalt oma lastele kahe keele oskust anda, kuigi Elisa oli vaid neljane, kui siia kolisime, ja Erik sündis Aberdeenis. Mõnedki kohalikest tuttavatest hõikavad teda väikeseks eesti *scotsman*’iks. Me hoiame tihedat sidet Eestiga, loeme uudiseid, vaatame Eesti telekanaleid ning elame väga kaasa toimuvale.

TOIMETAJA VEERG

Kallid lugejad!

Hiljuti tutvusin ühe väga kena noore eestlannaga, kes küsis (nagu küsitakse minu käest tihti) kui kaua ma olen Inglismaal elanud! Ma olen pidanud nii tihti sellele küsimusele vastama, et mõnikord kipun veidi nalja tegema ja vastama –“Väga kaua aega!” Kui lõpuks selgub, et ma olen Inglismaal sündinud siis alati imestatakse, et ma nii hästi eesti keelt räägin. Seletan alati, et kodus oli vanematel selline kord, et räägiti ainult eesti keelt ja peale selle käisin veel 11 aastat Bradfordi Eesti Täienduskoolis ning olen aastakümneid osalenud ja ka esinenud eestlaste üritustel Inglismaal.

Jutt aga muutus veidi keerulisemaks kui see sama Inglismaale asunud eestlanna hakkas küsima miks minu vanemad Inglismaale tulid. Paistis, et ta ei olnud vist teadlik sellest, et minu vanemad, nii nagu paljud Eesti Hääle lugejad olid pagulased, kes lahkusid Eestist 1944. aastal, et pääseda venelaste võimust ja nõukogude režiimist.

Olen juba varem kogenud seda, et noorem põlvkond Eestis ei ole väga hästi informeeritud sellest ajaloo perioodist ja mäletan kui hiljuti küsis üks Eestist tulnud noormees ka minu ema käest, “Aga proua, miks Teie lahkusite kodumaalt?”

LEICESTERI EESTI MAJA AASTAPÄEV

Leicesteri Eesti Maja aastapäeva tähistamine toimus tänavu 20ndal oktoobril. Maja oli täis vanemaid ja nooremaid eestlasi, kes kõik olid kokku tulnud suhtlema, kontserti kuulama, maiustama ning lihtsalt lõõgastuma.

Soololauludega esines Eesti Majas juba tuntuks saanud Reet Kromel, keda saatsid jazzkitarril Are Jaama Eestist ning basskitarril Andi Piliste Inglismaalt. Kontsert oli kaheosaline ning tutvustas osaliselt Reeda peagi ilmuvat sooloplaati. Vaheajaks olid perenaised Anu ja Marju valmistanud maitstvaid võileibu ning maiasmokkadele ka iseküpsetatud koduseid kooke. Nagu alati, oli avatud ka baar. Tõeliseks peo-meeleoluks polegi muud tarvis kui kilu ja heeringa võileibu, eesti õlut, eesti laulu ning sõpru kellega seda kõike jagada.

Olete kindlasti tõdenud, et tihti märkame muutusi ainult siis kui oleme mõnda aega eemal olnud. Ka minul on viimase aasta-pooleteise jooksul Eesti Majas käimine harvemini ette tulnud, sest tütreke on veel väga pesamuna. Tänu sellele märkasin, kuidas meie Eesti Majas toimub pidev muutumine. Võrreldes kas või 5-aasta taguse tüüpilise peoga, oli sellel aastal rohkem noori, ringi jooksid lapsed, perenaisedki kõõgis osaliselt vahetunud. Suurim muutus on aga olnud meelelahutuse osas. Üha sagedamini toetub Leicesteri Eesti Maja esinejatele muist Inglismaa paigust ning kohati isegi Eestist. Sellega kaasnevad muidugi transpordi ja muud

On ju ülimalt kurb, kui noortel eestlastel puudub arusaamine teise maailmasõja pagulas-generatsiooni teekonnast ning nende elust ja olust võõrsil rääkimata nende järeltulijatest ja suurest panusest eestluse alalhoidmisele sel perioodil kui kodumaal valitses nõukogude võim. See on ju suur osa eestlaste minevikust ning nende identiteedist ja iga haritud eestlane peaks olema sellest ajaloo peatükist teadlik.

Ma loodan väga, et Eesti ajaloo riiklikus õppekavas on võimalik kõikidele koolinoortele selgeks teha seda, mis toimus Eestile 2. maailmasõja ajal ja ka miks nii paljud eestlased rändasid kodumaalt välja 1944. aastal. Põgeniku ja émigrandi erinevus on väga suur – ühed lahkusid sunniviisil või poliitilistel põhjustel – teised aga vabatahtlikult.

Selle tõttu on eriti tähtis, et need isikud, kes põgenesid Eestimaalet sõja ajal paneksid oma mälestused kirja, et tulevased põlvkonnad saaksid mingil määral mõista, mida nende esivanemad läbi elasid ja mis neid sellisele teekonnale suunas.

Reet Järvik, Toimetaja

Toimetaja märkus: Eesti Hääl võtab hea meelega põgenemise mälestusi vastu ja lubab neid mitte avaldada ilma autori loata.

kulud, mis omakorda teevad vajalikuks sissepääsu maksustamise neil erilistel puhkudel. See on aja märk. Näitab, et Eesti Maja areneb ja muutub. Mõnikord teevad sellised muutused südame raskeks ning melanhoolsemad meie seas meenutaks “vanu häid aegu”. Peame aga tõdema, et teatud paindlikkus muutuva tuleviku suhtes on meie püsima jäämise huvides suisa eluvajalik.

Sel ilusal laupäeva õhtul, istudes Eesti Maja baaris, eesti-inglise-keelse jutukõmina keskel, tundsin ühtekuuluvust nendega, kes olid kõigi muutuste kiuste või just tänu nendele, tulnud mõnusat aega veetma. Ümberringi vaadates tabasin end aga mõttelt: “Huvitav, mida arvab sellest peost ja aastakümnete jooksul toimunud muudatustest sünnipäevalaps – Eesti Maja – ise?” Oh, kui need seinad vaid rääkida oskaksid!

Eva Piirimägi-Sadler, Leicesteri Eesti Maja liige

Osalt seetõttu sai ka kaasa tehtud MTÜ Caledonia, eestlased Šotimaal, ühingu loomisel, et koondada siinkandis elavaid eestlasi, kuid veelgi tähtsam, aidata eestlust, Eesti kultuuri levitada. Selles vallas on muidugi tohutu töö ära teinud meie hea sõber Lea, Glasgow Ülikooli eesti keele ja kultuuri lektor, Supernaine.

Kuidas te vaba aega veedate?

Meie lemmikumaid vabaaja veetmise vorme on maadeuurimine. Kui ilm vähegi lubab, sõidame linnast välja. Oleme perega Šotimaa tihedalt läbi sõitnud, ajaviiteks ja uudishimust. Avastamise ruumi on loomulikult küllaga. Kaugeim põhjatipp, Orkney ja Šetlandi saared, palju muud. Ka kaugemaid lõunapoolseid alasid ei ole palju külastanud.

Mis on teie elus olnud siimaani kõige suuremad saavutused?

Suurim saavutus on seni vast oma kodu ost Aberdeenis kuue aasta eest. Maja deklareerib justkui käega katsutavat kodutunnet. Üldse perekond. Muidugi on olulised ka tõised saavutused ja Kerli värske

ülikooli minek ning Eestis avaldatud kaks raamatut; noorsooromaan „Makaagid ja majad“ ning lastele lühilood „Täpitäheaabits“.

Inglismaal on raadio saade „Desert Island Discs“. Kui te oleksite sellises olukorras s.t. üksinda kusagil kenal saarel – millise raamatu, millise CD ja millise luksuse (ainult üks on lubatud) te võtaksite kaasa?

Kerli: Kui saarel on vaba wifi nagu Eestis kohati isegi sügaval metsas, siis võtaks kaasa nutitelefoni. Aga kui sellist valikut ei ole, siis e-lugeri kõikide oma lemmikraamatutega.

Rain: Mina võtaks raamatuist vist Douglas Adamsi kogumiku, muusika asemel kitarr (pole kunagi aega olnud õppida) ja kassi.

Kas on midagi veel, mida te sooviksite meie lugejatele ütelda?

Aga muidugi – külastage ka Šotimaad :)

Kerli ja Rain – suur tänu küllakutse eest Šotimaale! Ja palju tänu huvitava intervjuu vastuste eest! Soovime teile ja perele kõike head tulevikuks ning õnne ja jõudu eestluse alalhoidmiseks Šotimaal.

Reet Järvik

Istuvad ees reas: kol. A.Rebane, dr. V.Raud, mag. S.Pruuden, E.V. Konsul E.Sarepera, I.Tormaküla, dr. J.Taul; Saadik A.Torma, A.Kütt, pr. A.Ollendi, prof. A.Oras, A.Ojasoo, kapt. B.Nelberg. (1948)

IEÜ mõtte algatajaks oli EV saadik August Torma. Asutamiskoosolekust, mis toimus Great Cumberland Church Hallis 9. novembril 1947, võttis osa 110 inimest 24 keskusest. Sellel koosolekul võeti vastu ajutine põhikiri ja valiti ajutine juhatus koosseisus: dr. Endel Aruja, dr.E.Elmik, Gert Helbemäe, Manivald Loite, Kapt. Bernhard Nelberg, Arnold Ojasoo, Prof. Ants Oras, dr Villibald Raud ja dr. Jaak Taul.

Põhikirja järgi said IEÜ liikmed olla ainult organisatsioonid. Kohe algas osakondade asutamine üle Inglismaa ja Šotimaa igasse keskusesse, kus viibis eestlasi. Teadaolevatel andmetel oli neid 60, kuid nüüd on järgi ainult kuus.

Üheks esimeseks sammuks oli eestikeelse ajalehe asutamine. Eesti Hääl esimene number ilmus 22. detsembril 1947. Ajalehe toimetajaks oli esimesed 25 aastat kirjanik Gert Helbemäe.

Algaastatel arutati üldpoliitilisi ja välis-võitlusse puutuvaid küsimusi aga pearõhk oli, ja ikka on, siinse eesti ühiskonna sotsiaalsete ja kultuuriliste vajaduste rahuldamisel. Loodi koolitoimkond, mille juhatajaks oli palju aastaid mag. Salme Pruuden. Ka pandi alus iga-aastasele laste suvelaagritele, loodi suvepäevade toimkond suurkokkutulekute korraldamiseks. Suvepäevad, mis algasid Bradfordis 1953. aastal kestavad edasi „Rahvapidu“ nimel, tänu energiliste teise ja kolmanda põlvkonna IES Tuleviku liikmetele’, kes ei ole unustanud oma päritolu.

Maailm on ümmargune

Miks on see küll nii, et üsna pea pärast meie hotelli külastamist leiad end taas meie juures? Kas see on seetõttu, et maailm on ümmargune? Või tuleneb see meie suurepärasest asukohast Tallinna südames, otse vanalinna kõrval? Või on see seotud meie hubase õhikonnaga ja erakordselt meeldiva teenindusega? Või on see põhjuseks meie elegantsed toad? Jah, see on kõige selle pärast. Meie juures ehk põhjuseks meie heaolu ümber – ja seetõttu tahate alati siia tagasi tulla. See on sama ümberlõikamatu nagu fakt, et maailm on ümmargune.

Nordic Hotel Forum
Sündmuste südames

Viru väljak 3, 10111 Tallinn, Eesti
Telefon: +372 622 2900 • Faks: +372 622 2901
forum@nordichotels.eu • Skype:

IEÜ on katusorganisatsioon eesti seltsidele ja ühingutele Suurbritannias, mis hõlmab ka Šotimaa eestlasi, kuid tol ajal tarvitati tihti maade nimesid Inglismaa, Suurbritannia ja Ühendatud Kuningriik sünonüümidenä. Inglise keeles on organisatsiooni ametlik nimi “Association of Estonians in Great Britain”.

Kuna peale sõda paljud sõjamehed põgenesid läbi Saksamaa, asutati Sõjameeste koondis, mille sihiks oli abistada vigastatud sõdureid siin ja Saksamaal ja neid tunnustada nende teenete eest.

Loodi ka Eesti Rahvus Fond Inglismaal, mis osales aktiivselt Eesti iseseisuvse kampaanias külma sõja ajal. Juhatus hoidis tihedat ühendust teiste Euroopa ikestatud rahvaste (Captive Nations) organisatsioonidega ja IEÜ ikka on kuni tänapäevani ÜEKNi (Ülemaailmse Eesti Kesk Nõukogu) liige. IEÜ välisloimkonna ettevõtte oli ka luua ühendus Briti parlamendi liikmetega ja poliitikutega.

Ja kuidas näeb tulevik välja? Eesti on olnud iseseisev riik juba 21 aastat ja nüüd kui piirid on avatud on veel tähtsam, et eestlased Suurbritannias töötavad koos eesti kogukonna heaks – nii noored kui vanad, uued sisserändajad või need, kes juba kauemat aega siin elavad, kas eestikeele oskusega või mitte ja ka need, kellel on huvi ja uhkus nende eesti päritolu üle. Ühe katuse all on võimalik seda saavutada.

Toomas Ojasoo, esimees

IEÜ esimehed

dr. Jaak Taul
Kapt. Bernhard Nelberg
Väino Pärtel
Helmut Heinastu
Toomas Ojasoo

IEÜ auliikmed

dr. Jaak Taul
Ernst Tarn
Väino Pärtel
Salme Pruuden
Helmut Heinastu
Arnold Ojasoo
Õp. A.E. Aaviksaar
Kalju Toom
Heino Poopuu

IEÜ keskjuhatuses on aastate jooksul töötanud 84 inimest, nendest kõige kauem teeninud Ernst Tarn 35 aastat 1950 kuni 1985

Tähtpäevad

25. nov.	Kadripäev
28. nov. 1918	Vabadussõda algas
2. dets.	1. Advent
Eesti Hääl soovib sünnipäevalastele õnne	
19. nov.	Juhan Parts
20. nov.	Erica Bloomfield
4. dets.	Heino Salumets (juubilar)
6. dets.	Harri Aggarwal
7. dets.	Kristy Sheldon

Lahkunud kallist venda

HEINO REIMAN'it

sünd: 4. detsembril 1926 Tartus
surn: 1. novembril 2012 Leicesteris

mälestavad kurbuses

Gunnar, Olaf ja Helle perekondadega ning sugulased Eestis

OTSIME RAAMATUID

Kallid kaasmaalased, Palun Teie abi puuduolevate raamatute muretsemiseks Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu Väliseesti Kirjanduse Keskusele.

Lugupidamisega, Eve Siirman.

TLÜ Akadeemiline Raamatukogu, Väliseesti kirjanduse keskus, Rävala pst. 10. 15042 Tallinn, Estonia.

e-mail: Eve.Siirman@tulib.ee

Puuduvad

Bradfordi Eesti Kodu juubelialbum. 2005 Harris, Ernest Howard. Literature in Estonia. London: Boreas, 1943. 76 p.

Kasekamp, Andres. The Radical Right in Interwar Estonia. London: McMillan, 2000.

Kerner, Georg C. [Palviste, Jüri]. The Revolution in Ethical Theory. Oxford University Press, 1966.

Miljan, Toivo. The reluctant Europeans: The attitudes of the Nordic Countries towards European integration. London: C. Hurst, 1977. 325p. ISBN 0-903983-74-5

Lepp, Ignace. Death and its mysteries. London, 1969. 194 p.

Oksaar, Els. Language acquisition in the early years: an introduction to paedolinguistics / transl. by K. Turfler. London: Batsford Academic and Educational, 1983. 232 p.

Raud, Villibald. The Smaller Nations in the World's Economic Life. London: King & Staples, 1944 [1943?]. 36 p.

Raudkivi, A. J. Loose boundary hydraulics. Oxford: Pergamon Press, 1967. XVI, 331 p.

Raudkivi, A. J. Loose boundary hydraulics. 2nd ed. Oxford; New York: Pergamon Press, 1976. XII, 397 p.

Suits, Gustav. Flames on the Wind. [2nd ed.] compl. and transl. from the estonian W. K. Matthews. London: Boreas, 1955.

Veedam, V., Wall, C. Sailing to Freedom. London: Corgi Books, Transworld Publishers, 1955. 252 p.

Veedam, V., Wall, C. Sailing to Freedom. London: Hutchinson Educational, 1961.

Kui teil on olemas ülal nimetatud väljaandeid, palun saatke otse Eestisse või võtke ühendust Eesti Hääl toimetusega - tel: 0115 877 6877

Armast tädipoega

HEINO REIMAN'it

mälestavad

Tiina ja Juhan

Puhka rahu

HEINO REIMAN

mälestavad

*Uno ja Lilian Lüüs
Hendrik ja Inge Rääk
Richard ja Laine Säägi*

Head sõpra

ERICH PRIIM'i

mälestavad

Endla ja Harald Bradfordis

KOKAKUNST

Ühepajatoit

Ilmad on muutunud jahedaks ning niiskeks ja päevad jäävad aina lühemaks. Pimedal novembrikuu õhtul teeb lihtne traditsiooniline ühepajatoit südame soojaks ja meele rõõmsaks.

- 500 g suitsuliha, veiseliha või lambaliha
- 1 sibul
- 4 porgandit
- 1 keskmise suurusega kaalikas
- 7-8 kartulit
- väiksem kapsapea
- 2 puljongikuubikut
- 1tl soola
- 6 pipratera
- umbes 1l vett
- 1-2spl õli
- maitserohelist

Puhasta köögiviljad ja tükelda suurteks kuubikuteks. Tükelda liha. Kuumuta potis või kõrge äärega pannil sibul klaasjaks ja lisa lihakuubikud.

Kuumuta hetk ja lisa porgandi- ja kaalikakuubikud. Lisa pipraterad ja vett nii palju, et toit jääb vee alla ja hauta madalal kuumusel poolpehmeks.

Vahepeal sega. Lõpuks lisa kartulid ja tükeldatud kapsas. Hauta toit pehmeks.

Riputa peale maitserohelist.

Allikas: Suhkrusai.blogspot.co.uk

TALVE- JA JÕULUKUU

10. dets.	Lydia Järvik
13. dets.	Benno Holmberg
13. dets.	Maimu Lainevool
13. dets.	Pille Läänemägi
16. dets.	Ly Toom
17. dets.	Ida Lemsalu
Sündinud	
22. nov. 1949	Peapiiskop Andres Pöder
23. nov. 1906	Betty Alver
28. nov. 1958	Doris Kareva
30. nov. 1883	Gustav Suits
3. dets 1889	Cyrillus Kreek

7. dets. 1913	Kersti Merilaas
8. dets. 1880	Johan Aavik
12. dets. 1908	Gustav Ernesaks
Surnud	
22. nov. 1920	Georg Lurich
1. dets. 1913	Juhan Liiv
<i>Inglismaal elanud</i>	
20. nov. 2009	Heino Laaneots
21. nov. 1995	Anna Taru
15. dets. 1990	Vida Juse-Jovanovic
16. dets. 1982	Villibald Raud

Väino Pärtel 4. nov 1912 - 30. okt 1989 (Oktoobrikuu lehes olid valed andmed)

EELSEISVAD ÜRITUSED

INGLISMAA EESTLASTE ÜHINGU 65. aastapäeva tähistamine laup. 24. november - kell 17:30

Leicesteri Eesti Majas

Laulavad: Reet Kromel ja naiskvartett
Ühislaulud ja tantsumuusika:
Peter Sheldon
Einelaud
Loterii: Peaaühind - kaks ööd kahele
Nordic Hotel Forumis Tallinnas
Kõik teretunud!

 Nordic Hotel Forum
Süüdmuste südamas

LEICESTERI EESTI MAJA

366 Fosse Road North, Leicester LE3 5RS
Tel: 0116 251 6727

15. dets - kell 14:30
Jõulujumalateenistus
15. dets - kell 16:00 Jõulupidu lõunaga
(palume registreerida hiljemalt 24.
novembriks - eestimaja@gmail.com)
Jõuluvana - kell 17:30

NOTTINGHAMI EESTLASTE JÕULUPIDU

16. detsember, kell 12.30
Lühike eeskava, jõuluvana ja einelaud.
Kõik teretunud.
Needlemakers Arms, Kensington Street,
Ilkeston. DE7 5NY

BRADFORDI EESTI KODU

8 Clifton Villas, Bradford, BD8 7BY.
Tel: 01274 544221

22. dets - Jõulujumalateenistus kl 15.30
Jõulupidu ja jõuluvana kell 16.30.

'CALEDONIAN' EESTLASTE KOKKUTULEK

21. detsember - kell 17.00. Teeõhtu.
8 Lilybank Gardens, Glasgow G12 9JE
Info: Lea.Kreinin@glasgow.ac.uk

ABISTAMISE KOMITEE LONDONIS

Pühapäevane lõunasöök Eesti Majas

18. novembril, kell 13:00

Hind £7.50 (kuni 10-a vanustele tasuta)

EESTI KOOL LONDONIS, EESTI ABISTAMISE KOMITEE ja LONDONI EESTI MAJA

korraldavad ühise jõulupeo

9. detsembril algusega kell 13.00

Londoni Eesti Majas

(18 Chepstow Villas, London W11 2RB)

Palume registreerida hiljemalt 30.
novembriks: helistades Ida Lemsalule -
tel 020 8893 3816 või emailiga
Katrin Legrainile - katrin@legrain.eu

JÕULUJUMALATEENISTUSED

Kesk Inglismaa Kogudus

15. detsembril - kell 14:30

Leicesteri Eesti Majas

teenib õp. Valdo Lust

Londoni Kogudus

16. detsembril - kell 15:00 Rootsi

luterlikus kirikus,

6-11 Harcourt Street W1H 4AG.

(metroojaam: Edgware Road)

teenib õp.Valdo Lust

Laulub LES Segakoor

Pärast teenistust on kirikus kohvilaud

PAKKIDE SAATMINE EESTISSE

Võimalus saata pakke sugulastele ja sõpradele! Pakke võetakse vastu -

Bradfordi Eesti Kodu, reedel,

7. detsembril. algusega kell 10:00

Leicesteri Eesti Majas, laupäeval,

8. dets. algusega kell 10:00

Londoni Eesti Majas, pühapäeval,

9. dets. kell 11:00 kuni 13:00.

Kes on pakisaatmisest huvitatud, palun
teatada ligikaudne pakkide kogukaal
aadressil: Mrs. H. Vare, 36 Queens Road,
Bradford. BD8 7BT. Tel: 07986 755527

EESTI MUUSIKA ÜHING INGLISMAAL

Kutsub kõiki lauluoskajaid-ja huvilisi ajavahemikul 29.11.12 - 02.12.12 osa võtma
REE-koori (Rahvusvahelise Eestlaste Eksperimentaalkoori) Gossellaululaagrist, Abja-
paluolal.

Taasesitusele tuleb jõuluteemaline kristlik-hingeline laulukava "Kasvada lapseks".

Meie koori elamise ja harjutamise baasiks on imekena Abja-Paluoja, kus valmistume
tihedateks ja pingelisteks proovideks.

Kontserdid toimumas: 30. nov - Möisakula Kirikus (18.00); 1. dets - Halliste Kirikus
(13.00) ja Abja Kultuurimajas (19.00); 2. dets - Tallinna Kaarli Kirikus (14.00).

Kui oled muusikahuviline, tule ja liitu meie kooriga!

Reet Kromel (projekti looja, muusikaline juht ja dirigent)

Ülevaatlik info: www.eksperimentaalkoor.co.uk; lisainfo mob.: 07747170643

TOIVO SAKKOS - IN MEMORIAM

Toivo sündis Bradfordis Eesti pagulaste
pojana ja oli oma eesti päritolu üle väga
uhke. Tulles musikaalsest perest oli Toivo
ise ka andekas muusik, kes alustas
klaveriõpinguid juba viieaastaselt.

Pärast kooli lõpetamist läks Toivo
torulukksepa õppoisiks. See amet talle ei
istunud, kuid ta jätkas päeval
torulukksepana töötamist, et õhtuti ja
nädalavahetusel end muusikuna teostada.
Toivo töötas aastate jooksul paljude
erinevate muusikutega ning hiljem tegi nii
kodu- kui välismaal mitu sooloprojekti. Koos
trummarist lavapartneriga pääsesid nad
esinema kuulsasse Bob Monkhouse juhitud
telesaatesse 'Opportunity Knocks'.

14 aastat tagasi otsustas Toivo teha oma
elus muudatuse ning avada Ilkley's
muusikapoe, kuna õhtused esinemised ja
raske varustuse tassimine oli muutunud üle
jõu käivaks. Pood oli väga edukas, kuna talle
meeldis oma klientidega suhelda. Hiljem
rääkis Toivo tihti, et oleks pidanud
muusikaäri palju varem alustama.

Toivo suri pärast kaheaastast võitlust
vähiga. Vaatamata raskele haigusele jäi

Toivo tänu oma tugevale isiksusele ja
tohutule elutahtele alati positiivseks.

Teda jäävad kurbusega mälestama
abikaasa Linda, kellega koos veedeti 33
aastat, ema Kadri ning paljud, paljud teised,
kelle elu ta oma särava isiksuse ning
elurõõmuga helgemaks muutis.

Puhka rahu

Kallis TOIVO

sünd: 20. nov 1950 Bradfordis
surn: 8. oktoober 2012 Bradfordis

Sind mäletab kurbuses

Ema

Dearest TOIVO

In my heart for ever
Rest in peace

Love Linda

Lahkus meie armas

TOIVO SAKKOS

Mälestame teda vaikselt leinas ja avaldame

kaastunnet tema emale ja lesele

Mari ja Tom

Kallist ristiisa ja kauaaegset sõpra

TOIVO SAKKOS't

mälestavad leinas

ristipoeg Martin

Linda ja Jessica

Kallis sõber

TOIVO SAKKOS

Mälestus sinust ei kao iialgi

Reinar, Jill, Tia ja Tapani

"Armas muusikamees - aitäh Sulle!"

Armast sõpra

TOIVO SAKKOS't

mälestavad

Bob and Lynn Haidak

*To think we did not say goodbye
will always bring regret
But hearts that always loved
never will forget.*

*Kõik kaob
Mälestus jääb*

TOIVO SAKKOS

mälestavad

Alma, Norma ja

Linda perekondadega

Surma läbi lahkus jäädavalt kallis
sõber ja kaasmaalane

TOIVO SAKKOS

mälestavad leinas

Sirje ja Eino Ilmari

Elmar Jänes perekonnaga

Lydia Järvi

Endla ja Harald

Klaus Ratnik perega

Helle ja Herbert Vare

Leida Pügi

Puhka rahu

ARNO CORNELL

mälestab

Helga

Armast sõpra

ARNO CORNELL'i

mälestavad

Leida Laumets

Ida Lemsalu

Adelies Beermann

Lahkus endine Londoni eestlane

SVEN JAKOBSON

sünd: 8.03.1920 Tallinnas

surn: 12.09.2012 Tallinnas

Avaldan kaastunnet abikaasa
Maretile

Arthur Sepp

Armast

TOIVO SAKKOS't

mälestab

IES 'Tulevik'

Endist liiget

TOIVO SAKKOS't

mälestab

*Bradfordi Eesti Kodu
juhatus ja liikmeskond*

ESTONIAN NEWS / EESTI HÄÄL - Published by the Association of Estonians in Great Britain

Toimetaja: Reet Järvik; **Talitaja:** Toomas Ojasoo; **Kuulutuste esindajad:** **Bradfordis** - Lydia Järvik; **Londonis** - Ida Lemsalu

Vaated Eesti Hääles avaldatud artiklile ei tarvitse alati ühtuda toimetuse seisukohtadega. Iga artikli eest vastutab allakirjutatu. Toimetaja võib teha muudatusi ilma autori loata.

Tellimishind: £22 aastaks; välismaale £26. **Leinakuulutused** - £2.50 cm veerul (miinimum £12); **Ühisleinakuulutus** - £4.00 isik; £5 perekond; **Müügikuulutused** - £3 sm veerul

Tšeki saajaks märkige "Estonian News". Aadress: 4 Briar Gate, Long Eaton, Nottingham. NG10 4BL. Telefon: 0115 877 6877; e-mail: info@eestihaal.co.uk

Printed by Printing Eye, 455 Sunleigh Road, Alpertown, Middx. HA0 4LY

EESTI MUINSUSKAITSE SELTSI JUUBELIKOGUMIK

Eesti Muinsuskaitse Selts tähistab käesoleva aasta kaheteistkümnendal detsembril ehk siis 12.12.12 asutamise 25. aastapäeva. Sellel puhul on lisaks pidulikule konverentsile, näitusele ja muudele üritustele kavas välja anda ka juubelikogumik. Kaksikümmend seitse autorit annavad kolmekümne viies artiklis ja rohkem kui 400 leheküljel ülevaate Eesti Muinsuskaitse Seltsi loomisest ning veerandsajast tegevusaastast.

Eesti Muinsuskaitse Seltsi esimene esimees Trivimi Velliste, praegune esimees Jaan Tamm ning revisjonitoimkonna esimees Ants Kraut kirjutavad seltsi loomisest, mis oli pikaajaline ja üsna vaearikas protsess. Nõukogude ametnikud ei kartnud asjata – sai ju Eesti Muinsuskaitse Seltsist alguse

rahvaliidumise, mis viis Eesti iseseisvuse taastamisele.

Oma meenutusi jagavad lugejatega ka seltsi esimeesteks olnud Mart Aru ja Priit Herodes. Külle Arjakas kirjutab seltsi toimkondadest, Jaak Pihlak Viljandimaa Muinsuskaitse Ühenduse tegevusest, Tõnu Sepp Saaremaa Muinsuskaitse Seltsi algusaastatest ja Raul Salumäe selle tegevusest vabas Eestis, Rein Taagepera Välis-Eesti Muinsuskaitse Seltsist, Aho Rebas Göteborgi Välis-Eesti Muinsuskaitse Seltsist, Jüri Tõnison Narva Muinsuskaitse Seltsist, Leho Lõhmus Nõmme Heakorra Seltsi osalusest muinsuskaitsetes, Tullio Ilomets ja Ille Palm Akadeemilisest Muinsuskaitse Seltsist ning selle vilistlaskubist, Mehis Helme kitsarööpmelise raudteemuuseumi loomisest Lavassaares, Elle Lees riigivanemate muuseumist ja Jüri Kuuskemaa Tallinna vanalinna muinsuskaitse klubist.

Mart Laar annab ülevaate Muinsuskaitse Seltsi ajalootoimkonnast, Mati Strauss Vabadussõja mälestusmärkide taastamisest ja Peep Pillak kaasmaalaste mälestuse jäädvustamise ümarlaua tegevusest.

Kõvakaaneline raamat on rikkalikult fotodega illustreeritud ja sealt leiab ka Eesti Muinsuskaitse Seltsi tegevuse kronoloogiat.

Peep Pillak, EMS juhatuse liige

ERKÜ TÄHISTAS 60. A JUUBELIT GALAÕHTUGA

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides tähistas oma 60. tegevusaasta täitumist 29. septembril esindusliku galaõhtuga Washington DCs, kuhu oli saabunud üle 200 ERKÜ liikme, annetaja, toetaja.

ERKÜ suurimaks saavutuseks on tõenäoliselt Eesti eest seismine ja Eesti olukorra pidev meeldetuletamine USA võimukoridorides Eesti meelehoidmist kogu okupatsioonijärgel.

"Kõik se töö oli enam-vähem vabatahtlikult tehtud. Me käisime tööl, kuid tegime oma vabal ajal ja puhkepäevadel järjekindlalt tööd," meenutas ERKÜ eks-president Juhana Simonson.

Poliitiline roll ERKÜ tegevuses ploe kadunud. "Täna me tegeleme ikka selle küsimusega, kas Eesti turvalisus, julgeolek on kindlustatud. Seal on ikka kogu aeg ohud siin-seal. Me ei tegele ainult Eesti asjadega, vaid ka Ida- ja Kesk-Euroopa küsimustega, mis võivad ka Eestit puudutada," ütles ERKÜ president Marju Rink-Abel. Ta andis lühikese ülevaate ERKÜ ajaloost, seletades algaastate sihte, mis üle 60 aasta on enamuses samaks jäänud. ERKÜ loomisest oli eesmärgiks eesti keele ja kultuuri säilitamine USAs, noorsootöö toetamine ning Eestile vabaduse nõudmine, Eesti tutvustamine Ameerikas ja Eesti sunniviisilise okupatsiooni selgitamine Ameerika valitsusele.

Suurel juubelilgalal oli külaliseks mitmeid nimekaid poliitika tegelasi, teiste seas Presidenti Toomas Hendrik Ilves abikaasaga, endine USA suursaadik Eestis pr Melissa Wells ja praegune Eesti suursaadik USAs pr Marina Kaljurand.

Peokõnega esines president Ilves, kes tunnustas Ameerika eestlaste organisatsiooni suure panuse eest Eesti iseseisvuse taastamisel, aga samal ajal ka järjepideva eesti tegevuste toetamise eest Ameerikas. Ilves toonitas ka eesti keele säilitamise vajadust nii kodudes kui Ameerika eesti kogukondades ja tegevustes ning rõhutas vajadust lõimida hilisemal ajal Eestist saanud kaasmaalasi eesti-ameerika kogukondadesse. President kõne oli inglise keeles, ja lõpetas sõnadega "We can make this little country a little shining diamond in a not so shining neighbourhood. Elagu Eesti!"

Õhtu ei olnud veel lõppenud, pidulised nautisid tanstsumuusikat hilisõhtuni Swing'n on a Star orkestri saatel.

VES/EE

Eesti Olümpiakomitee uus juht
8. novembril toimunud Eesti Olümpiakomitee täiskogu koosolekul valiti organisatsiooni presidendiks Neinar Seli, asepresidendideks Kristina Šmigun-Vähi ning Toomas Tõnise.

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas juhatus otsustas 2. oktoobril toimunud koosolekul ühehäälselt korraldada ülemaailmne eestlaste suurfestival ESTO Torontos 2018. aastal.

Tuginedes oma varem mitmekordselt esitatud seisukohale, et ESTO-de lõpetamine ei ole vajalik ega otstarbekohane, jätkab EKN 1972. a alustatud traditsiooni, mis esitas võimsalt meie rahvuslikke pürgimusi ja kultuuri omapära maailmale ning hoogustas

eestlaste ühtekuuluvuse väljendamist võõrsil.

On väidetud, et üldlaulu- ja tantsupeod Eestis peaks täitma ülalmainitud eesmärgi ja vajadusi. EKN soovib tungivalt kõikidel nendel osaleda. Kuid hiigelsuurte osavõtjatega ettevõtmise kodumaal ei saa võrrelda välismaal toimuvate ESTO-dega oma mitmetahulise tegevusega ning intiimsema omavahelise suhtlemisega. Teretulnud on muidugi kõik, nii asukohamaadelt võõrsil kui kodumaalt!

NOTTINGHAMI EESTLASTE LÕUNASÖÖK

Pühapäeval 28. oktoobril kogunes 28 kaasmaalast ja nende sõpra Nottinghamis asuvasse poola restorani 'Ania'. Noorim osaline oli kahe aastane ja kõige vanem kaugelt üle kaheksakümne! Osalejate hulgas oli ka rõõm kohtuda kolme uue eestlannaga, keda ei olnud meie kokkutulekul varem näinud.

Poola toit oli väga maitsev ning kõhtutäitev ja muidugi meenutas teatud määral ka eesti kööki. Söödi, joodi ja lõbutseti koos pikas lauas perekondlikus meeleolus. Oli kena

vestelda nii vanade kui ka uute tuttavatega. Lõunasöögis osalejad veetsid ilusa pühapäeva ja jäid kokkutulekuga väga rahule.

Rõõm on teatada, et Nottinghami ja ümbruskonna eestlaste väike pere on viimasel ajal tugevamaks muutunud tänu energilisele kolmeliikmelisele juhatusele, kes on välja mõelnud uusi tegevusi ja üritusi, mis on äratanud kohalikkude eestlaste huvi.

Kohtumiseni jõulupeol!

Reet Järvik

EUROOPA EESTLASTEKOORI LAULULAAGER - Algus lk 1

Foto: Lea Leitaru

Peale ühist lõunasööki hakati aeglaselt jumalaga jätma aga enne seda lauldi veel koos klaveri ümber seistes koori hümnid 'Amigos' paras siempres' (Sõbrad igavesti). Lubati taas kohtuda jaanuaris ja koju reisides kumisesid koorilaulud veel kaua kõrvus.

Oli südantsoojendav ja meeleolurikas nädalavahetus.

Suured tänud kuuluvad nagu alati

koorivanemale Mare Rahkemale väsimatu organiseerimise eest ja muidugi meie kauaaegsele dirigendile Kalev Lindalile. Need kaks isikut moodustavad meie koori põhikivi!

Kallid lauljad – oli tore olla jälle koos ja musitseerida! Nägemiseni jaanuaris!

Reet Järvik – Euroopa Eestlaste Koori liige

EÜSL 60 - Algus lk 1

EÜSLi sünnipäeva aktuseosa lõpuks tuli veel kord lavale EÜSLi Projektkoor koos Euroopa Eestlaste Kooriga, muu hulgas kõlas koos laulusõpradega publiku seast „Ta lendab mesipuu poole“.

Pärast kehakinnitust rikkalikus Rootsi lauas oli aeg sealmaal, et Eestist kohale sõitnud Kukerpillide mängu saatel tantsu lüüa ja elada kaasa rahvatantsuansambli Kandali esinemisele. Mõlemad kollektiivid

on väärika ajaloo – tähistab ju ansambel Kukerpillid tänavu oma 40. tegutsemisaastat, rahva-tantsuansambel Kandali alustas sügisel 35. hooaega.

Märkamatuks ja ehk liigagi kiirelt jõudis kätte hilisõhtu – ju on see märk, et üritus oli mitmekesise programmiga ja hästi korraldatud. Täna toreda peo ja võimaluse eest sellel osaleda EÜSLi juhatust.

Karin Aanja, Eesti Raja toimetaja Eestis (artikkel lühendatud)

EESTI ESIKOHAL!

Eesti on kõige kõrgema interneti-vabadusega riik maailmas.

New Yorgis tegutseva organisatsiooni Freedom House hinnangul on Eestis vaadeldud riikidest kõige kõrgem internetivabadus, Eestile järgnevad Ameerika ühendriigid.

“Suure interneti kasutajate arvu, laialt levinud e-kaubanduse ning inimeste ja organisatsioonide igapäevase elu osaks muutunud e-valitsuse teenustega on Eesti eeskujuks, kuidas vaba internet muutub ühiskonna arengu mootoriks,” kirjutatakse aruandes.

Raportis vaadeldud 47 riigist 11 liigitas Freedom House ilma igasuguse internetivabaduseta riikide hulka, nende

seas näiteks Valgevene, Saudi Araabia, Usbekistan ja Tai. Kõige hullem on olukord internetivabadusega aruande järgi Iraanis, Kuubal ja Hiinas.

“Vabadust tuleb ehitada. See ei ole vaiki mis ette antud valik. Ja uskuge eestlast – see on raske töö,” ütles president Ilves auhinnatseremoonial.

“Võime oma saavutuse üle uhked olla, aga samas on internetivabadusel ka oma varjuküljed: kõrgetasemeline küberkuritegevus või oma vabadust rakendades anonüümselt internetis ükskõik mis teemal solvavalt ja lodevalt kommenteerida. Ei tohiks nüüd selles eufoorias ära unustada, et vabadus tähendab ka vastutust.”

EPL

ESTO 2018

EKN valis ESTO toimumiseks aasta 2018, et suurejooneliselt ülemaailmses ulatuses täita oma osa Eesti Vabariigi 100. a. juubeli tähistamisel. Oleme veendunud, et suudame ESTO 2018 kooskõlastada teiste juubeliaasta üritustega nii ajagraafiku kui ka sisu poolest. ESTO 2018 toimub aasta hiljem kui noorte laulupidu ja aasta varem kui üldlaulu- ja tantsupidu.

EKN on kirjalikult kontakteerunud suuremate Torontos ja Lõuna-Ontarios asuvate ühiskondlike organisatsioonidega, selgitamaks nende arvamusi ESTO 2018

kohta. Seni tagastatud vastuste hulgas ei leidu ühtki, mis eitab seda algatust.

EKN-i juhatus määras Peeter Nieländeri juhtima rühma, mille ülesanne on uurida ESTO 2018 läbiviidavust ning esitada vastav konkreetne ettepanek koos ajagraafikuga EKN-i täiskogule käesoleval sügisel.

Ühineme ülemaailmselt eeloleval suvel San Franciscos LEP-ESTO 2013 ja ESTO 2018 pidustustel!

EKN-i juhatus

SUMMARY OF ARTICLES IN ENGLISH

The article below cites a Swedish sociologist who believes that in twenty years time the Baltic States will be at the forefront of “English speaking” nations in Europe and that this will assist in their development. Factors such as use of the internet (see article on page 5) will help the process. In smaller countries such as Sweden and Estonia, English is already widely spoken by the key professionals who use English as the lingua franca for communicating with each other.

Delfi.ee used the picture (below) to accompany their article. It does, however, display an underlying fault - a level of competence or incompetence among people who regard themselves as fluent in English. Spot the mistake!

Anniversaries seem to be the theme this month with the Estonian Association in Germany celebrating its 60th anniversary on 20th October in a wartime bunker in Cologne! The lively event featured the European Estonian Choir, which had been rehearsing nearby in Annaberg, children from the Hamburg and Munich Estonian schools, a guitar duet, “Kandal” folk dance group

from Tallinn and top of the bill - the band “Kukkerpillid”. They were celebrating their 40th anniversary year together!

The Estonian association in the United States of America also celebrated its 60th anniversary with a black tie gala in the Willard Hotel in Washington DC. The President of Estonia, Toomas Hendrik Ilves was invited as the main speaker. He gave his speech in English.

20 years has passed since Mart Laar formed his first government in Estonia. At the age of 32 he was the youngest Prime Minister in Europe at the time. Laar suffered a stroke earlier this year and resigned from Andrus Ansip’s government as Defence Minister. This event on 20th October was his first appearance in public after his stroke. The Estonian ambassador to the UK, Aino Lepik von Wirén was also present.

A week earlier the ambassador had hosted a round table discussion for all Estonian organisations in Great Britain. 13 organisations were represented and discussed how best to collaborate on such matters as dates of events and their promotion. Another outcome was to campaign for more subscribers to the “Eesti Hääl”

Anniversaries continue with the IEÜ (Association of Estonians in Great Britain) marking 65 years since its founding on 24th November at the Leicester Estonian House, to which everyone is welcome. Come along and participate in the raffle - top prize - Two

nights at the Nordic Forum Hotel in Tallinn.

The President of Estonia recently received an award from the “Freedom House” organisation based in New York in recognition of Estonia becoming the least restrictive internet nation in the world. At another function he gave an overview of his project “Talendid Koju!”. This was aimed at encouraging Estonians based abroad, with specific experience, to work in Estonia. The project, however, had met with criticism and distrust, especially from those who remained in Estonia and an atmosphere of negativism and derision was evident towards those who participated in the scheme. Language was also an issue and Ilves recounted his upbringing, when as a child he had to speak Estonian at home. He also taught his son the language, but finds it difficult to comprehend those Estonians abroad, especially those in mixed marriages, who don’t pass on the language to their children.

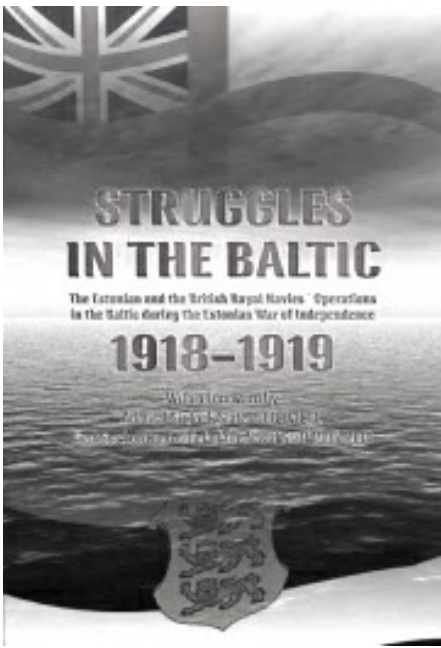
The interview this month is with Kerli and Rain who have settled in Scotland and have two children - both Estonian speakers!

The Estonian equivalent of English Heritage “Eesti Muinsuskaitse selts” celebrates 25 years next month on 12.12.12. A book with contributions from many esteemed people is in preparation for the event.

And finally if in your attic you have any of the publications being sought by Tallinn University Library (page 3) please let us know.

Eesti Hääl

Struggles in the Baltic: The Estonian and the British Royal Navies' Operations in the Baltic during the Estonian War of Independence 1918-1919.

Naval engagements during Estonia’s War of Independence (1918-1919) formed a major part in her epic struggle for survival. She had the good fortune to have Britain as her ally with the Royal Navy in support. The Estonian and British fleets succeeded over the course of 13 months in eliminating the threat from the Red Navy in the Baltic, thereby ensuring Estonia’s independence. The authors are Mati Oun, an Estonian naval historian who in his youth served in the Soviet Navy while studying Estonian Naval History in secret; Peedu Sammalsoo, also a naval historian and sailor who was deported at the age of two with his family to Siberia. He returned to Soviet occupied Estonia to become helmsman and later captain of Soviet fishing vessels that ranged as far as the Pacific Ocean. Dr. Hannes Walter PhD (1952-2004) was an Estonian military historian and museum director. 240 pages (hardcover); published by Grenader

EESTIST SAAB 20 AASTAGA RIKAS INGLISKEELNE RIIK

Konverentsi "Rootsi äriauhind 2012" raames Eestis viibiv Rootsi muusikust õppejõud, sotsioloog ja mõtleja Alexander Bard usub, et Balti riikidest saavad tulevikus ingliskeelsed riigid ning 20 aasta pärast ühed rikkamad Euroopas.

Ta ütles, et on valmis pea pakule panema, et Eestiga tõesti nii läheb, sest selle väite taga on täiesti mõistlik teooria.

"Kõigepealt see, et need maailma riigid, mis investeerivad interneti lairibasse ja haridusse, mis sellega kaasas käib, teevad täpselt sedasama asja täna, mida tegid need riigid, mis XIX sajandil investeerisid raudteesse.

Raudteesse investeerisid Põhja-Ameerika, Jaapan ja Lääne-Euroopa. 50 aastat hiljem olid need riigid kõige rikkamad maailmas," rääkis Bard.

Inglise keele kohta ütles sotsioloog, et igal pool, eriti väiksemates riikides, nagu Rootsi ja Eesti, räägib eliid inglise keelt väga hästi ning neil on sõbrad ja kontaktid teistes riikides, kellega suheldakse inglise keeles.

"Me oleme kõik internetis, me kasutame nutitelefone, aga need inimesed, kes maha jäävad, on need, kellel on vähe sõpru ja nende ainukesed sõbrad on kõik kohalikud.
delfi

ESTONIAN LESSONS

As a bilingual speaker of English and Estonian and a qualified teacher with 24 years experience of teaching languages, I can make the challenge of learning Estonian enjoyable, relevant and fun! Tuition is available on a one-to-one basis or in small groups. Intensive courses are also available on request. Lessons can be tailored to any level or any age, face to face or via Skype.

Go on – have a go and impress your Estonian friends and relatives with your new found language skills!

Please contact Reet Järvik for further information about lesson packages and prices.
Email: reetjarvik@hotmail.com ; Tel: 07900 594049

BALTIC TALENT CONCERT

The annual Baltic Talent concert organised by the Baltic Council in Great Britain was held at the Royal Academy of Music on Sunday 28th October. Pictured above are the Estonian performers Maarit Kangron (Cello) and Kaija Lukas (Violin) who chose to perform a sonata by Ravel together. Both have studied at the Guildhall School of Music, and Kaija currently works with the English Chamber Orchestra.

PRESIDENT: “MUJALT TULNUNA KOHTAD EESTIS MÕNITAMIST JA NEGATIIVSUST”

«Kui mujalt tulijate suhtes domineerivad negatiivsed hoiakud, siis miks peaks keegi tulema tagasi,» ütles president Toomas Hendrik Ilves «Talendid koju!» projekti lõpetaval arutelul. «Olen isiklikult tundnud Eestis seda negatiivsust.»

Ilves sõnul on iseenesestmõistetav, et Eesti vajab talente, kuid suhtumine, mis seda temaatikat ümbritseb, on lihtsalt uskumatu. «Kui see projekt meedias välja tuli, siis läks lihtsalt uskumatu asi lahti – inimesed hakkasid arutama, et kes on talent ja kas mina polegi talent,» rääkis Ilves, kes on projekti patroon. «Turunduslik võte, et kõik meie kodanikud on talendid, pöörati täiesti pea peale. Riigi teine inimene ütles, et see on täiesti läbikukkunud kampaania. On väga raske edasi minna, kui valitseb selline suhtumine.»

Ilves rääkis välisministeeriumi diplomaadipereade näitel, et haridusametnikud ja koolid on uskumatult tõrksad mujalt tulijate suhtes. «See on suur probleem

välisministeeriumis,» ütles ta. «Tean näiteks inimest, kes sai hariduse Lääne tippülikoolis, kuid Tartu Ülikool suhtus temasse kui inimesesse, kes ei sobi meile.»

Ilvese sõnul on kõige suurem probleem inimeste hoiakud. «Ma olen ise nendega pörkunud, sest sündisin Eestist väljaspool ja tuln siia. Ka minu poeg on neid hoiakuid kogenud,» rääkis Ilves. «Teda pole säästnud see, et ta oskab eesti keelt, on lõpetanud Stanfordi Ülikooli ja käinud Eesti sõjaväes. See mõnitamine, mida kohtavad teise põlve väliseestlased siia tulles, isegi kui nad räägivad eesti keelt, on hirmutav.»

Ilvese sõnul ei puuduta sallivusküsimus vaid homoseksuaale ja mustanahalisi, vaid kõiki teistsuguseid inimesi. «Kui ainult mõnitatakse ja kaikaid kodarasse loobitakse, siis miks peaks inimesed tahtma tagasi tulla,» ütles Ilves. «Üldine negativistlik hoiak teistsuguste inimeste suhtes pärsib asja rohkem kui seadusandlus.»

Keeleoskus on Ilvese sõnul üks võtmeküsimusi. «Kui mina olin laps, siis me kõik pidime rääkima eesti keelt. Oma poja puhul nägime uskumatult palju vaeva, et ta õpiks eesti keelt. Juba 15 minutit pärast tema sündi lugesin talle eesti keeles «Rongisõitu,» rääkis Ilves. «Praegu aga näen välismaal käies ja eesti segaperekondadega suheldes, et nendele lastele ei viitsita õpetada eesti keelt. Ja sellised pered ei tule Eestisse tagasi, kas või hariduslike küsimuste pärast.»

Ilvese sõnul tulevad inimesed Eestisse tagasi, kui nad tunnevad, et on teretulnud ja nende tagasitulemisest tuntakse rõõmu. «Sellisel juhul ei loe enam ka palgavahe, nad tulevad,» lisas ta.

«Talendid koju!» projekt sai senisel kujul täna läbi ja teemaga tegeleb edasi majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. Presidendi sõnul on selliste projektide puhul väga oluline just altpoolt tulev kodanikualgatus.

Postimees 18.10.2012